

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ПРОФ. АСЕНА СЕРБЕЗОВА
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО, ДФ
пл. „Света Неделя“ № 5
гр. София 1000

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ГЪОКОВ
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА
ул. „Триадица“ № 2
1051, гр. София

Относно: Постъпващи жалби в институцията на омбудсмана относно възможностите за ползване на правата от хората с увреждания след изтичане на срока на извънредната епидемична обстановка

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО СЕРБЕЗОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЪОКОВ,**

Бих искала да ангажирам вниманието Ви във връзка с постъпващите значителен брой жалби в институцията на омбудсмана на Република България относно затрудненията на хора с увреждания да упражняват правата си след 1 април 2022 г., когато е отменена извънредната епидемична обстановка.

От данните в жалбите се констатира, че в преобладаващата част от случаите срокът на инвалидност в експертните решения от органите на медицинската експертиза е изтекъл на 1 април 2022 г. или през следващите няколко дни, когато извънредната епидемична обстановка е вече отменена. И докато експертните решения, при които срокът на инвалидност е изтекъл по време на извънредната епидемична обстановка (до 31.03.2022 г. вкл.), продължават действието си три месеца след нейната отмяна, в съответствие с разпоредбата на § 20, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (ЗМДВИП), то действието на изтеклите след тази дата експертни решения се прекратява веднага, поради което гражданите, за периода до издаване и влизане в сила на ново експертно решение, остават без социалната подкрепа, от която се нуждаят.

Необходимо е да се отбележи също, че при всички случаи гражданите са подали изискваните от тях документи за преосвидетелстване в съответните Регионални картотеки на медицинските експертизи много преди изтичането на датата на валидността на медицинския документ. Независимо от това, от комисиите ТЕЛК са насрочени дати едва за месец май 2022 г. и по-късно, а дотогава получаваните от хората с увреждания пенсии, средства по чл. 70 от Закона за хората с увреждания и чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца и възможност за ползване на асистентска подкрепа, са спрени.

Гражданите са недоволни, че от органите на медицинската експертиза не са предприети навременни действия за насрочване на дати за преосвидетелстване и че са лишени от правата си в период, в който имат нужда от подходяща подкрепа за компенсиране на дефицитите от увреждането и закупуването на необходимите лекарства.

Настояват за изменения в нормативната уредба, в т.ч. и чрез изрично включване на случаи като техните в обхвата на § 20, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (ЗМДВИП), и по този начин да бъде гарантирана възможността за получаване на допустимата помощ от държавата за периода до явяването пред комисиите.

В качеството си на обществен защитник, бих искала да обърна внимание и на друг проблем, свързан с неосигуряването на адекватна информация на гражданите с увреждания относно необходимостта от подаване на заявление-декларация за преосвидетелстване, при желание за подновяване на срока на инвалидност на експертните им решения. След изменението на разпоредбите на чл. 56, ал. 1, т. 2 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, в сила от 1 януари 2020 г., и приемането на § 20, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (ЗМДВИП), определена част от гражданите не са наясно, че е необходимо да подават заявления-декларация и че служебно няма да им бъде насрочена дата за явяване.

Споделям загрижеността си, че предвид отмяната на извънредната епидемична обстановка и липсата на достатъчно информация сред хората с увреждания за необходимите действия, които те следва да предприемат, съществува реален риск значителен брой нуждаещи се да останат без нужната им подкрепа от държавата за дълъг период от време. Важно е да се има предвид и че случаите на тези граждани е възможно да натоварят още повече системата на медицинската експертиза и да забавят насрочването на дати за явяване на всички граждани, на които експертните решения изтичат след 1 април 2022 г. Това налага предприемането на адекватни действия от отговорните органи за осигуряване на интересите на заинтересованите граждани.

Във връзка с изложеното и на основание чл. 19, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за омбудсмана, се обръщам към Вас с препоръка за разглеждане с внимание на поставените въпроси и за подходящо информиране на заинтересованите граждани относно необходимостта от предприемане на действия за преосвидетелстване, като в противен случай правата им като хора с увреждания ще бъдат прекратени. Препоръчвам да бъдат обмислени механизми за осигуряване на необходимата подкрепа на гражданите с увреждания, на които експертните решения изтичат в периода от 1 април 2022 г. до 30 юни 2022 г., в т.ч. чрез предприемане на подходящи законодателни изменения, като например включването им в обхвата на § 20, ал. 1 от ЗМДВИП.

Вярвам, че ще бъде проявено разбиране към необходимостта, за времето до издаване на ново експертно решение и влизането му в сила, тези граждани да получават своевременно нужната им социална подкрепа.

Очаквам да ме информирате в разумен срок за становището Ви и предприетите по препоръката действия.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**